

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Granskning av ekonomi- och personal- administrativa processer

Söderköpings kommun

2010-01-07

Matti Leskelä

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	2
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund	3
2.2	Syfte, revisionsfråga och avgränsning.....	3
2.3	Metod.....	3
3	Granskningsresultat.....	4
3.1	Ekonomisk historik i korthet	4
3.2	Enkät- och granskningsresultat.....	5
3.2.1	Redovisning av enkätsvar	5
3.2.2	Intern kontroll i administrativa rutiner.....	6
3.2.3	Ekonomistyrningsregler.....	6

1 Sammanfattning

Svar på revisionsfrågan:

- Är kommunens ekonomi- och personaladministrativa processer effektiva och bidragande till en god intern kontroll?

Processerna betraktas i huvudsak som effektiva och bidragande till en god intern kontroll. Tillgångs- och skuldposter behöver dock avstämmas mer fortlöpande för att stärka kontrollen inom redovisningsområdet. Utvecklingsarbete pågår enligt förvaltningen.

De kontoansvariga bedömer att de får ett bra stöd av ekonomiavdelningen i såväl budget- som uppföljningsprocess. Medelbetyget som ges är 4 på en 5-gradig skala.

Kopplingen mellan verksamhetsmål och budgeterade medel betraktas av de kontoansvariga som relativt liten.

De kontoansvarigas kännedom om kommunens ekonomistyrningsregler är blandad. 41 % av de kontoansvariga känner till reglerna till ganska eller mycket stor del.

Kund- och leverantörsfakturahanteringen bedöms i enkätsvaren som smidig och säker av tjänstemännen. Attestrutinerna följs till största del enligt respondenterna.

Elektronisk självservicefunktion gällande anställdas rapportering av tid omfattar en stor del av de anställda.

Uppföljning av personalkostnader görs inte av alla de personer som har personalansvar. Detta kan bero på nytt PA-systemet är relativt nytt varför uppföljningsrutinen ej är klarlagd ännu.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Förvaltningsrevisionen syftar till att granska om styrelsens och nämndernas verksamhet är ändamålsenlig, ekonomiskt tillfredsställande och om kontrollen är tillräcklig. Detta innebär bland annat att uppmärksamhet ska läggas vid granskning av ekonomi- och verksamhetsstyrning, uppföljning och utvärdering av mål, organisationens funktionssätt, produktivitet, kvalitet och effektivitet.

2.2 Syfte, revisionsfråga och avgränsning

Syftet är att granska styrning och kvalitet i de administrativa rutinerna inom ekonomiskt samt personalfunktionen i syfte att erhålla ett underlag för att bedöma effektivitet samt ändamålsenlighet i processerna.

Granskningen ska besvara följande revisionsfråga:

- Är kommunens ekonomi- och personaladministrativa processer effektiva och bidragande till en god intern kontroll?

Följande kontrollmål är aktuella:

- Bidrar processerna och rutinerna till en tillräcklig intern kontroll?
- Bidrar administrationen i tillräcklig grad till en god styrning av kommunen?
- Bedrivs administrationen med tillfredsställande kvalitet?

2.3 Metod

Granskningen har utförts genom:

- Översiktlig genomgång av ekonomisk historik samt bedömning av relevanta styrdokument
- Enkät till samtliga kontoansvariga samt personal med arbetsuppgifter inom ekonomi- och personaladministration
- Bedömning av avstämningsrutiner inom ekonomi- samt PA-området.

Granskningen har utförts av Matti Leskelä vid Komrev inom PricewaterhouseCoopers. Enkäten har besvarats av 64 av 84 tillfrågade. Detta ger en god svarsfrekvens om 76%.

Ett frågeformulär med fördjupade frågor kring volymtal och kontrollrutiner har vi sidan av detta genomgått tillsammans med planerings- och ekonomikontoret.

3 Granskningsresultat

3.1 Ekonomisk historik i korthet

Som en indikator på ekonomistyrningen som är en del av de ekonomiadministrativa processerna visas resultatutvecklingen för 2002-2008 uttryckt som resultat före extraordinära poster. Jämförelse sker med riksgenomsnittet samt med kommunen som har en infrastruktur liknande Söderköpings. Resultatet redovisas i kronor per invånare.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Söderköping	124	-687	-1 135	744	1 570	376	1 637
Likn. Söderköping, infra.	40	61	137	633	1 167	588	109
Hela riket	43	101	151	942	1 382	914	341

Underskott under flertalet år är en indikator på bristande ekonomistyrning som i sin tur kan bero på att de administrativa processerna inte fungerar. Söderköping uppvisade negativa resultat (före extraordinära poster) under åren 2003 samt 2004. Dessa negativa resultat under enstaka år indikerar dock inte konsekvent inbyggda brister i ekonomistyrning eller i de administrativa rutinerna. Kommunens resultat uppvisar inga återkommande underskott eller anmärkningsvärda avvikelser mot rikssnitt samt jämförelsegrupp.

Kommunstyrelsens verksamhet har haft negativa avvikelser mot budget för åren 2007-2008. Socialnämndens budget var i balans för 2008 men tidigare år så var nettokostnaderna för Socialnämnden högre än budgeterat.

Tabellen nedan visar budgeterat resultat, prognostiserat resultat vid delårsrapport samt slutligt årsresultat i miljoner kronor. För 2007 har stor engångsnedskrivning exkluderats från det redovisade utfallet.

	Budget	Årsprognos delår	Utfall
2006	17,2	3,1	22,1
2007	7,1	1,8	2,8
2008	9,7	4,2	22,9
2009	0,5	3,2	

Vi kan konstatera en god budgetföljsamhet på totalnivå för kommunen. För åren 2006 samt 2008 kan vi se att utfallet vid årets slut blev betydligt bättre än den bedömning som kommunstyrelsen gjorde i samband med delårsbokslutet efter juli månad. Prognossäkerheten kan ses som blandad. En del av prognosavvikelserna får sägas bero på variationer i externa prognoser från bl.a. Sveriges kommuner och landsting.

3.2 Enkät- och granskningsresultat

Totalt 84 personer fick webbenkäten vid e-post. Efter utsänd påminnelse hade 64 av 84 personer besvarat enkäten. Svaren fördelade sig på 5 personer i ekonomgruppen, 14 ekonomiassistenter eller motsvarande, 38 kontoansvariga (inkl. förvaltnings- samt enhetschefer) och 7 personer från kommunens personalavdelning.

3.2.1 Redovisning av enkätsvar

Personalavdelningens anställda bedömer att tidrapporter samt ledigheter beslutas av behörig befattningshavare. Man menar att statistiken i **PA-systemet** är mycket tillförlitlig samt att rapporterna ur systemet håller en relativt god kvalitet.

De kontoansvariga är generellt relativt nöjda med den **ekonomiska rapporteringen** ur ekonomisystemet. Rapporterna innehåller till största del den information som krävs enligt de ansvariga (betyg 4,2 på en skala från 1-5). Rapporternas "tillförlitlighet" får ett något lägre betyg (3,8).

Inom **budget- samt uppföljningsområdet** ges tillförlitligheten i de ekonomiska prognoserna betyget 3,6 av de kontoansvariga.

Stödet från ekonomiavdelningen bedöms av de kontoansvariga som gott i både uppföljnings- (4,0) samt budgetprocess (4,1).

Kopplingen mellan budgeterade medel och verksamhetsmål kan betecknas som medelmåttig enligt enkätsvaren (3,0). Att strukturera budgetarbetet på ett sådant vis att de ekonomiska medlen har en tydligare koppling mot verksamhetsmålen kan således ses som ett utvecklingsområde.

Ekonomistyrningsreglerna är kända till mycket eller ganska liten del av 25 % av de kontoansvariga.

Fakturahanteringen upplevs som enkel och smidig av respondenterna. Största del av leverantörsfakturorna skannas in och majoriteten av kundfakturorna kommer från olika verksamhets-specifika försystem.

Den interna kontrollen i fakturahanteringsrutinen har ej bedömts i denna granskning. Att säkerställa rätt moms och rätt redovisning av representation etc. är ett av de kontrollmoment som måste göras. Följsamhet mot redovisningsregler etc. har ej bedömts i denna granskning.

De kontoansvariga lägger i snitt 55 timmar per år på fakturahantering samt 84 timmar i snitt på budget-, uppföljnings- samt bokslutsarbete enligt sina egna tidsuppskattningar.

Uppföljning av personalkostnader görs inte av alla de personer som har personalansvar. Detta kan bero på nytt PA-system är relativt nytt varför uppföljningsrutinen ej är klarlagd ännu. Vidare är det sannolikt att ekonomerna gör största delen av detta arbete år de kontoansvariga.

3.2.2 Intern kontroll i administrativa rutiner

Bedömning av om den interna kontrollen är tillräcklig inom ett antal områden grundar sig i denna granskning till största del på svaren i den fördjupade enkäten rörande ett antal kontrollområden.

Interna kontrollen kan förbättras inom redovisningsområdet genom tätare avstämning av väsentliga balanskonton. Inom uppföljningsområdet är det viktigt att kontoansvarigas egen uppföljning av personalkostnader kan utökas. Vi noterar dock att ekonomstödet generellt bedöms som bra av de kontoansvariga.

3.2.3 Ekonomistyrningsregler

Ekonomistyrningsregler för 2009 finns antagna i budget för året. Av dessa regler framgår bl.a. att uppföljning av ekonomi ska ske månadsvis och rapporteras till den egna nämnden samt till ekonomi- och planeringskontoret.

Följande är fastställt i ekonomistyrningsreglerna rörande hantering av befarade underskott under verksamhetsåret:

”Om nämnd utöver den anslagsnivå som beslutats av fullmäktige samt hänsyn tagits till övriga anvisningar fullmäktige meddelat i budgetbeslutet befarar ett överskridande av betydelse som ej kan hanteras inom nämndens manöverutrymme, skall detta omedelbart anmälas till kommunstyrelsen. Som vägledning i kommunstyrelsens beslutsfattande skall

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

nämnden ange vilka åtgärder som kan vidtagas om avkall göres på kravet att uppfylla beslutade mål och verksamhetsinriktning”.

Kännedomen om reglerna är inte allmänt utbredd bland de kontoansvariga. Ärenden till kommunstyrelsen avseende budgetavvikelser hanteras i allmänhet av tjänstemän i förvaltningsledande position. Det kan trots detta finnas ett värde i att ekonomistyrningsreglerna kommuniceras tydligare med samtliga kontoansvariga.